

2019-2020 Akademik Yılı

Faaliyet Raporu

İçindekiler

Merkez Hakkında	3
Etkinlikler	6
Staj Programımız	9

Merkez Hakkında

Misyon

TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, toplumsal cinsiyet eşitliğine ve temsilde eşitlik ilkesine dayanan ve toplumsal cinsiyet konusunda farkındalığı ve duyarlılığı yüksek olan bir üniversite ortamı için gerekli akademik, idari, teorik ve pratik çalışmaları gerçekleştirmek amacıyla kurulmuştur. Bunun için merkez, toplumsal cinsiyet ile ilgili ulusal ve uluslararası bilimsel araştırmalar yapar ve bu araştırmaları destekler, disiplinlerarası bir yaklaşım sergiler, tüm fakülte, bölüm ve idari birimleri dahil ederek toplumsal cinsiyet konusunu sürekli gündemde tutar, akademiye ve toplumu birleştiren etkinlikler, paneller, projeler ve faaliyetler gerçekleştirir, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime dayanan her türlü ayrımcılığı ve cinsel tacizi önlemeyi hedefler.

Vizyon

1. Toplumsal cinsiyet alanında bilimsel araştırmalar yapar.
2. Ulusal ve uluslararası konferanslar, seminerler, kongreler ve paneller düzenler.
3. Akademik ve bilimsel araştırma faaliyetlerine destek olur.
4. Öğrencilerin, akademik ve idari personelin toplumsal cinsiyet ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalığını ve duyarlılığını artırmaya yönelik eğitimler verir, projeler gerçekleştirir ve çalışmalar yapar.
5. Toplumsal cinsiyet konusunda ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapar ve ulusal ve uluslararası projeler yürütür.
6. Üniversite kütüphanesi bünyesinde toplumsal cinsiyet, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın çalışmaları ve benzer konularda bir bölüm ve arşiv oluşturur.
7. Yükseköğretim Kurumu'nun Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi'nde öngördüğü şekilde "toplumsal cinsiyet eşitliği dersinin zorunlu ders olarak müfredata eklenmesi" yönünde çalışmalar yapar.
8. TED Üniversitesi yerleşkesinde güvenliğini sağlayıcı ve her türlü tacizi önleyici tüm tedbirlerin alınmasını teşvik eder.
9. TED Üniversitesi'nin her biriminde temsilde ve karar alma yetkisinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için çalışır.
10. TED Üniversitesi'nde kadınların çalışma ortamlarını kolaylaştıracak her türlü tedbirin sağlanmasına öncü ve destek olur. Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık desteği ile cinsel tacizi önleme ve iş yeri nezaketsizliğini önlemeye yönelik birimlerin kurulması ve benzer uygulamaların gerçekleşmesine destek olur.

Merkez Bileşenleri

Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Zuhâl Yeşilyurt Gündüz

Prof. Dr. Kezban Çelik

Prof. Dr. Aylin Özman

Dr. Öğr. Üyesi Aylin Çakıroğlu Çevik

Dr. Öğr. Üyesi Gülşen Seven

Merkez Üyeleri

Prof. Dr. Şebnem Akipek Öcal

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin Con Wright

Dr. Bezen Coşkun

Dr. Öğr. Üyesi Yağmur Ar Karca

Öğretim Görevlisi Kerem Selçuk

Araş. Gör. Sevi Gizem Zeybek

Merkez Asistanı

Tuğçe Çetinkaya

Merkez Bursiyerleri

Tuğçe Dalmış

Dilara Doğan

Merkez Bursiyerleri

Tuğçe Dalmış

Tuğçe Dalmış, TED Üniversitesi Psikoloji Bölümü 3. sınıf öğrencisidir. Kendisini bildi bileli toplumsal cinsiyetle ilgili okumalar yapmaktan keyif almış, okuduklarını hayatında aktif olarak pratik etmek içinse birtakım atölye ve etkinliklerde gerek katılımcı gerekse çalışan olarak yer almıştır. Üniversitemizin değerli okutmanlarından Abdullah Furkan Palabıyık'ın 2017 yılında yürüttüğü Toplumsal Cinsiyet Atölyesi'ne katılımı ve yine üniversitemizin öğrenci topluluklarından Logos Topluluğu'nun her yıl düzenlemekte olduğu Yaşayan Kütüphane etkinliğine çalışan ve okuyucu olarak katılımı buna örnektir. İlgi alanlarından bazıları toplumsal cinsiyetle bağlantılı olarak kadın, LGBTI+ kişiler, HIV/AIDS, seks işçileri ve toplumsal erkekliktir. Merkezimizde 2019-2020 Akademik Yılı'nın güz dönemi süresince çalışma burslu öğrenci olarak bu konularla ilgili koruyucu ve önleyici çalışmaların gerçekleşmesinde rol almıştır.

Dilara Doğan

Dilara Doğan TED Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisidir. Aynı zamanda, İletişim ve Eleştirel Medya Çalışmaları Programı'nda ek dal yapmaktadır. TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi'nde çalışma burslu öğrenci olarak çalışmalar yürütmektedir. Ek olarak Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Bölümü'nde staj yapmıştır. Bununla birlikte TED Üniversitesi Kurumsal İletişim Birimi'nde çalışma burslu öğrenci olarak görev almıştır ve TEDÜ tanıtım rehberi olarak çalışmıştır. Lisans dersleri kapsamında narsizm, cinsel muhafazakârlık konularında, cinsiyet farkı alanında araştırma yapma fırsatı bulmuştur.

Etkinlikler

08 Mart 2019 tarihinde, Doç. Dr. Zeynep Alemdar, Doç. Dr. Bezen Balamir Coşkun ve Dr. Öğr. Üyesi Burcu Öztürk Sarıgil ile "08 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Paneli: Ceren Damar Şenel'in Anısına" başlıklı bir etkinlik gerçekleştirilmiştir. Ceren Damar Şenel'in babası Mustafa Damar, davetimiz üzerine etkinliğe katılmış ve ağırlık konuşması gerçekleştirmiştir.

26 Kasım 2019 tarihinde, ODTÜ Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı'nın, Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi'nin (CEDAW) ve İstanbul Sözleşmesi'nin denetim mekanizması olan GREVIO'nun başkanlık görevlerini yürütmüş olan Prof. Dr. Feride Acar ile "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele ve İstanbul Sözleşmesi" başlıklı bir etkinlik gerçekleştirilmiştir.

9-10 Aralık 2019 tarihlerinde, Clark Üniversitesi'nden Prof. Dr. Cynthia Enloe ile "From # MeToo to Nationalism to Voting: Doing a Gender Analysis can Make Us All Smarter" ve "A Conversation" başlıklı iki etkinlik gerçekleştirilmiştir.

Feminist kuramın yaşayan en önemli isimlerinden Prof. Cynthia Enloe, konuşmasına, kadınların 'sessizleştirilme' dinamiklerini anlamak için oy kullanma, milliyetçilik ve cinsel taciz konuları arasındaki ilişki üzerine odaklanmanın önemine işaret ederek başladı. Enloe, Kadınlara oy hakkının 'yukarıdan' verildiği varsayımının kadınların bu hakkı elde edebilmek için verdikleri mücadeleyi yok saydığını, milliyetçiliğin erkeklik ile özdeşleştirilen rasyonalite gibi ideallerle olan ilişkisinin kadınların varlığını belirli alanlar ile sınırlandırdığını ve cinsel tacizin toplumsal kabuller yoluyla doğallaştırılmasının ve normalleştirilmesinin kadınları yalnızlaştırdığını ifade etti. Patriyarkanın, 'kadın' ve 'erkek' kavramlarının birbirine karşıt olarak konumlandırılması, erkeklige 'üstün', kadınlığa 'aşağı' değer atfedilmesi ve kadınların bedenleri ve emekleri üzerinde kontrol kurulmasını içeren üçlü bir sütun üzerine kurulduğuna dikkat çeken Enloe, kadınların sessizleştirilmelerinin, patriyarkanın devamlılığını sağlamanın en önemli araçlarından biri olduğunu vurguladı.

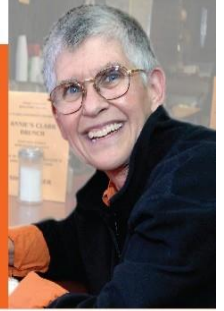
'Cinsel şiddet' kavramının 1979 yılında ortaya atılması ile başlayan ve yakın dönemde farklı ülkelerden ve farklı meslek alanlarından kadınların maruz bırakıldıkları cinsel şiddeti sosyal medya üzerinden '#MeToo' etiketi üzerinden ifşa etmeleri ile ivme kazanan feminist karşı çıkış, Enloe'ya göre, 'sessizliğin bozulması' açısından çok önemli bir adıma işaret etmektedir. Çünkü kadınlar, bu karşı çıkış ile cinsel şiddetin, kadınların 'o an olmamaları gereken yerde olmalarından' değil, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı güç ilişkilerinden kaynaklandığını fark ederek bir araya gelmeye ve cezasızlığın önünü açan her türlü doğallaştırma ve normalleştirmeye karşı mücadele etmeye başladılar. Bir katılımcının, cinsel şiddet karşısında bir kadın olarak ne yapılması gerektiğine dair soru sorması üzerine Enloe, her birimiz için çok değerli olan şu maddeleri sıraladı: 'Yaşadıklarını en az bir kişiyle paylaş, olayın detaylarına dair notlar al, şiddete maruz bırakılan diğer kadınlarla dayanışma içerisinde ol ve üyesi olunan kurumun çalışanlarına dair hazırladığı kuralların neler olduğunu öğren.' Cinsel şiddeti kabullenmenin ve bu olgu ile mücadele etmenin patriyarkal bir toplumda oldukça zor olduğunun da altını çizen Enloe, 'Hiçbir şey kolay değildir. Kolay olsaydı, adil bir dünyada yaşıyor olurduk,' ifadesini kullandı.

* Prof. Cynthia Enloe'nun aktardıklarının herkes için her zaman ulaşılabilir olmasını sağlamak amacıyla, gerçekleştirilen iki konuşma birer metne dönüştürülmüştür. Etkinlik kayıtlarını dinlemek ve metinleri okumak için [internet sitemizi](http://internet.sitemizi) ziyaret edebilirsiniz.

"From #Me Too to Nationalism to Voting: Doing a Gender Analysis can Make Us All Smarter"

Prof. Cynthia Enloe
Clark University

09 December 2019, Monday / 2 pm
Ahmet Ersan Conference Hall

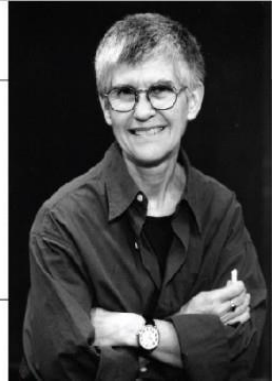

TED ÜNİVERSİTESİ
TOPLUMSAL CİNSİYET
ÇALIŞMALARI MERKEZİ

TED ÜNİVERSİTESİ
TOPLUMSAL CİNSİYET
ÇALIŞMALARI MERKEZİ

"A Conversation" with Prof. Cynthia Enloe Clark University

10 December 2019, Tuesday / 2 pm
Multi-Purpose Hall

6 Mart 2020 tarihinde Dr. Beril Türkoğlu ile "Erkeğin Kırılganlığı, Kırılanın Erkeği" başlıklı bir etkinlik gerçekleştirilmiştir.

"Dünya üzerinde farklı toplumlarda farklı tezahürleri olsa da erkeklik her zaman sosyal olarak inşa edilmesi beklenen ve toplumsal kimliğini ve statüsünü performans üzerinden kazanan bir 'durum' olmuştur. Bazı kabile toplumlarında bir erkeğin 'gerçek erkek' olabilmek adına riskli davranışlar, şiddet ve cesaret göstergesi, performanslar sergilemesi beklenir. Örneğin, Afrika kabilelerinde, 'erkek olup' evlenmeyi hak edebilmek adına büyük bir hayvanı aletsiz öldürebilmek, avlanmak veya acıya dayanıklı olduğunu çeşitli şekillerde göstermeleri gerekir. Erkeğin kendini ispat mekanizması modern toplum yapılanmalarında aynı şekilde seyretmese de farklı toplumsal ve kültürel kurumlar aracılığıyla üzeri daha örtük bir şekilde devam etmektedir. Türkiye toplumundan örneklerdirsek, bir oğlan çocuğu 'erkek'liğe ilk adımını sünnet olarak atar ve bu, tüm toplumun şahitliğinde ve o topluluğun takdiri ile gerçekleşir. Erkek olma yarışı askerlik, para kazanacak bir iş bulması ve aile kurması ile devam eder. Toplumsal cinsiyet kavramı özünde toplumun yaptırımlarıyla inşa edilen cinsiyet pratiklerini işaret ederken, neden sadece kadınlar değil de erkeklerin kendini sosyal durumlar ve performanslar üzerinden ispat etmesi ve takdir toplamasına izin verildiği ise kırılgan erkeğe işaret eden en temel sorudur. Erkeğin zamana, mekâna ve kültürlere göre değişen performatif yapısı 1970'lerden bugüne sosyal bilimlerde sorgulanan ve sorgulanmaya devam eden önemli bir konudur. Sosyal psikoloji bağlamında ise bu konu Kırılgan Erkeklik Kuramı ekseninde tartışılmakta ve araştırmalara konu olmaktadır. Kırılgan erkeklik kuramı, insanların erkeği kadınlığa kıyasla sosyal olarak kazanılan, kazanıldığı gibi kaybedilebilen ve tehdiye açık bir statü olarak tanımlar. Tehdit karşısında ise (normatif) erkeği yeniden inşa eden çeşitli pratiklere yöneldiğini iddia eder. Bu toplumsal pratiklerde ise başkalarının onayını ve takdirini alması sarsılan erkeğin onanmasına aracılık eder.

TED ÜNİVERSİTESİ
TOPLUMSAL CİNSİYET
ÇALIŞMALARI MERKEZİ

Erkeğin Kırılganlığı, Kırılanın Erkeği

Dr. Beril Türkoğlu
Ankara Medipol Üniversitesi
Psikoloji Bölümü

06 Mart 2020
13:00
Çok Amaçlı Salon

Türkiye'de yapılan çalışmalar erkeğin genellikle kadının daha üstün olduğu durumlarda, erkeğin 'koruyucu-kollayıcı' rolü, aile reisi ve karar verici rolü sorgulandığında tehdit algıladığını göstermektedir. Geleneksel erkeğin farklı alanlarına algılanan tehdit sonucu erkekler, iktidar pozisyonunu yeniden konumlandırabilmek adına erkeklik ideolojisinin mümkün kıldığı ve onayladığı oluş ve davranışlara yönelmektedirler. Örneğin, çalışmalar erkeğine tehdit algılayan erkeklerin kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelik daha fazla şiddet ve öfke gösterdiğini, daha cinsiyetçi söylemlerde bulunduğunu, cinsiyet normlarına uymayanlara yönelik önyargı ve ayrımcılık pratiklerini artırdığını, daha riskli davranışlar sergilediğini ve hatta trafikte daha öfkeli araç kullandıkları göstermektedir.

Kırılgan erkeklik Türkiye'de sosyal psikoloji bağlamında tartışılmaya çok yeni başlamıştır. Amerikan erkeklik ideallerine ve toplum düzenine göre ortaya konan kırılgan erkeklik araştırmalarının Türkiye'de tekrar (replication) çalışmaları yapılmış ve Türkiye'de erkeğin kadınlığa kıyasla performansla kazanılabilen/yüceltilebilen sosyal bir konum olarak görüldüğü ortaya konmuştur. Buna karşılık kadınlık daha fiziksel ve hormonal özellikler üzerinden tanımlanmakta ve dolayısıyla daha özcü ve sosyal edimler ve çabayla değişip gelişemeyecek bir cinsiyet kimliği olarak algılanmaktadır. Bu durumda erkeğin 'hata' yaptığı durumlarda kendini onarması ve bunu da kadınları ve LGBTİ+'ları ikincilleştirerek yapması makul karşılanırken; kadınların toplumun 'hata' olarak gördüğü durumlarda kendini sosyal edimlerle yeniden inşa etmesi ve takdir kazanması söz konusu görülmemektedir. Bu anlamda insanların erkeği ve kadınlığı nasıl algıladıkları, toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikler, şiddet, önyargı ve ayrımcılık karşısında verilen tepkileri şekillendirdiğinden bu durumların azalması önünde ciddi bir engel teşkil etmeye devam etmektedir."

COVID-19 salgını dolayısıyla psiko-sosyal destek sunmak üzere kurulan TEDÜ COPeS ile "[Kadına Yönelik Şiddet Bilgilendirme Formu](#)" hazırlanmıştır. 7 Mayıs 2020 tarihinde internet sitemizde yayınlanan bilgilendirme formunun [İngilizce çevirisi](#) de bulunmaktadır.

Prof. Cynthia Enloe'nun COVID-19 pandemisi sürecinde yazmış olduğu dört makale Türkçeye çevrilmiş ve [internet sitemizde](#) yayınlanmıştır.

Staj Programımız

a. Yaz Staj Programı

22 Haziran 2020 – 02 Ekim 2020 tarihleri arasında 15 öğrenci merkezimizde stajyer olarak görev almıştır.

Asena Tuğçe Nazlıkaya
Buse Kaynarkaya
Büşra Gizem Yakın
Kübra Ece Özdemir
Gamze Zenk
İsmail Atasoy
Melike Avcı
Selin Altay

Zülal Dumanlıdağ
Arzum Dilşad Ölçen
Bilge Can
Gözde Koçak
Havvanur Arslan
Hayriye Çukurlu
Tamay Gültepe

İletişim:

WEB sitemiz için:

<https://genderstudies.tedu.edu.tr/tr/genderstudies>

Sosyal medya hesaplarımız için:

<https://genderstudies.tedu.edu.tr/tr/genderstudies/iletisim-0>